

Egzekwowalność decyzji Komisji rozjemczych w umowach FIDIC

I. Wstęp

Postępowanie przed Komisjami rozjemczymi (*Dispute Adjudication Boards*) jest w przemyśle budowlanym powszechnie stosowanym sposobem rozstrzygania sporów¹. Ich sukces spowodował zainteresowanie tą instytucją przez stałe sądy arbitrażowe². Komisje składają się z jednego lub więcej ekspertów niezależnych od żadnej ze stron sporu i wydają rozstrzygnięcia wiążące dla stron. Niewykonanie rozstrzygnięcia przez stronę uważane jest za naruszenie umowy. Jednocześnie rozstrzygnięcia te mogą zostać zmienione wyrokiem sądu arbitrażowego lub ugodą zawartą przez strony. Komisje rozjemcze występują w Czerwonej księdze FIDIC (1999), Żółtej księdze FIDIC (1999) oraz w Srebrnej księdze FIDIC (1999). Postępowanie przed nimi oraz skutek ich rozstrzygnięć dla stron jest regulowany w taki sam sposób we wszystkich tych księgach. Z tego względu autor konsekwentnie odwoływał się będzie jedynie do treści Czerwonej księgi FIDIC (1999).

O wiążącej mocy rozstrzygnięć Komisji rozjemczej stanowi Subklauzula 20.4(4) Czerwonej księgi FIDIC (1999): „Decyzja Komisji będzie wiążąca dla obu Stron, które niezwłocznie wprowadzą ją w życie, jeżeli i dopóki nie będzie ona zrewidowana przez załatwienie polubowne lub przez orzeczenie arbitrażu (*sic!*) (...)”³.

Decyzje Komisji rozjemczych nie są wykonywalne w takim znaczeniu, w jakim o wykonalności stanowią przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, i tak jak wykonywane są wyroki sądu arbitrażowego. Wyrok sądu arbitrażowego oraz ugoda przed nim zawarta mają moc prawną równą z wyrokiem sądu państwowego lub ugodą tam zawartą po uznaniu lub stwierdzeniu przez sąd państwowy ich wykonalności zgodnie z art. 1212 KPC⁴. Po takim postępowaniu wyrok sądu arbitrażowego może być podstawą egzekucji. Decyzje Komisji

---

¹ E.H.W. Chan, Ch.K.L. Chan i in., *Construction Industry Adjudication: A Comparative Study of International Practice*, Kluwer Law International 2005, s. 363; P. Hobeck, V. Mahnken, M. Koebke, Time for Woolf reforms in international construction arbitration, *International Arbitration Law Review* 2008, Nr 11(2), s. 84; P.M. Genton, The role of the DRB in long term contracts, *Construction Law Review* 2002, Nr 18(1), s. 8; T. Melnyk, Comments on the ICC's Final Report on Construction Industry Arbitrations, *International Arbitration Law Review* 2002, Nr 5(1), s. 20; J.J.A. Bosch, The role of ADR in the construction of the Hong Kong airport and the Measlant water barrier, *Construction Law Review* 2001, Nr 17(1), s. 498.

² P.M. Genton, ICC promotes Dispute Board rules worldwide, *Construction Law Journal* 2005, Nr 21(2), s. 102; D.J.A. Cairns, I. Madalena, ICC Dispute Boards Rules, *International Arbitration Law Review* 2005, Nr 8(2), s. 41.

³ Tłumaczenie klauzul Czerwonej księgi FIDIC (1999) za Warunkami Kontraktu na budowę dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez zamawiającego, *Cosmopoli* 2000.

⁴ T. Ereciński, K. Weitz, *Sąd arbitrażowy*, Warszawa 2009, s. 349.

nie są wyrokami arbitrażowymi i postępowanie takie nie ma do nich zastosowania. Jest to okoliczność powszechnie uznana w literaturze przedmiotu i nie rodzi żadnych wątpliwości⁵.

Wyłączenie traktowania decyzji Komisji rozjemczej jako wyroku sądu arbitrażowego zawarte jest w Subklauzuli 20.4(3) Czerwonej księgi FIDIC (1999): „Będzie się uważało, że Komisja nie działa jako arbiter(rzy)”. Ponadto, wykładnia systemowa i celowościowa Klauzuli 20 Czerwonej księgi FIDIC (1999) uniemożliwia traktowanie decyzji Komisji rozjemczej jako wyroku sądu arbitrażowego. W każdym innym przypadku w trakcie rozstrzygnięcia sporu wydawane byłyby albo dwa odrębne wyroki arbitrażowe (Komisji rozjemczej oraz sądu arbitrażowego), albo następujące po decyzji Komisji rozjemczej postępowanie przed sądem arbitrażowym byłoby postępowaniem odwoławczym w stosunku do decyzji Komisji rozjemczej. Żadna z tych okoliczności nie była zamiarem twórców Czerwonej księgi FIDIC (1999).

Nie oznacza to jednak, że decyzje Komisji rozjemczej nie są egzekwowalne. Dotyczy to zarówno decyzji, które są wiążące, ale nieostateczne dla stron [Subklauzula 20.4(5) Czerwonej księgi FIDIC (1999)], jak i tych, które są dla stron wiążące i ostateczne [Subklauzula 20.4(7) Czerwonej księgi FIDIC (1999)]. W pierwszym przypadku są to decyzje wydane przez Komisję, co do których nie upłynął jeszcze termin zgłoszenia przez jedną ze stron „powiadomienia o swoim niezadowoleniu” oraz co do których zgłoszono takie powiadomienie w terminie. W drugim przypadku są to decyzje, co do których żadna ze stron nie zgłosiła w terminie sprzeciwu. Egzekwowalność tych ostatnich decyzji została uregulowana w Subklauzuli 20.7 Czerwonej księgi FIDIC (1999). Kontrowersje i zainteresowanie budziła egzekwowalność decyzji wiążących, ale nieostatecznych. W ostatnim czasie zostało opublikowane orzeczenie Trybunału Arbitrażowego działającego na podstawie Regulaminu arbitrażowego Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego przy ICC („Regulamin arbitrażowy ICC”). Trybunał orzekł wyrokiem tymczasowym o obowiązku wykonania decyzji Inżyniera kwestionowanej przez jedną ze stron. Była to decyzja Inżyniera wydana na podstawie Klauzuli 67 Czerwonej księgi FIDIC (1987), ale ma on w odpowiedni sposób zastosowanie do decyzji Komisji rozjemczej wydanych na podstawie Klauzuli 20 Czerwonej księgi FIDIC (1999).

II. Rys historyczny

Dla pełnego przedstawienia problemu egzekwowalności decyzji Komisji rozjemczej konieczne jest sięgnięcie do regulacji rozstrzygnięcia sporów zawartej w Klauzuli 67 Czerwonej księgi FIDIC (1987). Zgodnie z jej treścią spory były przedstawiane do rozstrzygnięcia Inżynierowi. Inżynier nie musiał przeprowadzać rozprawy ani nie miał obowiązku wysłuchania stron. Nie musiał też podawać uzasadnienia lub motywów swojej decyzji. W przypadku wydania decyzji przez Inżyniera strony były zobowiązane niezwłocznie wprowadzić ją w życie. Jednakże strona niezadowolona z decyzji mogła w terminie 70 dni od jej otrzymania powiadomić drugą stronę o zamiarze wszczęcia postępowania arbitrażowego. Nie zwalniało to jednak stron od obowiązku wykonania decyzji. Brak

⁵ Ch. Seppälä, The new FIDIC provision for a Dispute Adjudication Board, The International Construction Law Review 1997, Vol. 14, Part 4, s. 457.

powiadomienia drugiej strony w terminie o zamiarze wszczęcia postępowania arbitrażowego powodował, że decyzja Inżyniera stawała się wiążąca i ostateczna dla stron.

Rola Inżyniera w tym postępowaniu była kluczowa, ale ze względu na jego pozycję w procesie budowlanym zarzucano mu brak bezstronności i niezależności od Zamawiającego⁶. Ponadto wskazywano, że spory rozstrzygane przez niego mogą mieć swoje źródło w jego własnych uprzednich decyzjach. Wskazywano także na pewną niejasność co do tego, czy Inżynier nie działa jednocześnie jako *quasi-arbiter*⁷. Odpowiedzią na to miało być ograniczenie roli Inżyniera i przekazanie jego funkcji w ręce podmiotu, który miał gwarantować odpowiedni poziom merytoryczny rozstrzygnięcia, a jednocześnie miał być niezależny od obydwu stron procesu budowlanego.

W listopadzie 1996 r. FIDIC opublikował Suplement do Czerwonej księgi (1987), w którym zaproponowano wydawanie decyzji przez Komisję rozjemczą. Była to zapowiedź zmian, jakie w październiku 1999 r. wprowadzono w Czerwonej księdze FIDIC (1999), Żółtej księdze FIDIC (1999) oraz Srebrnej księdze FIDIC (1999), w których Komisję rozjemczą uczyniono standardowym elementem rozstrzygania sporu. Jednocześnie ograniczono znaczenie i usprawniono postępowanie przed Inżynierem. Komisja rozjemcza składa się zwykle z jednego lub z trzech członków – osób mających przygotowanie prawnicze i budowlane, posiadających odpowiedni autorytet u stron procesu budowlanego. Jednocześnie, w sytuacji gdy Komisja rozjemcza powołana jest na samym początku takiego procesu, to przez sam fakt uczestnictwa w nim poprzez wizyty na placu budowy lub zapoznawanie się z dokumentacją budowlaną, oczywiste jest, że będzie ona posiadała odpowiednią wiedzę do tego, żeby sprawnie i szybko rozstrzygnąć powstałe spory⁸. Takie cechy Komisji rozjemczych spowodowały, że odniosły one bardzo wielki sukces i zajęły należne im miejsce w procesie rozstrzygania sporów budowlanych.

Zgodnie z nową regulacją, decyzja Komisji rozjemczej zapada w postępowaniu, które ma wiele cech postępowania przed sądem arbitrażowym. Ma ono charakter konsensualny – strony mogą ustalać zasady postępowania [Subklauzula 20.4(4) Czerwonej księgi FIDIC (1999)], członkowie Komisji muszą być bezstronni i niezależni (postanowienie 2, 3 i 9 Ogólnych warunków Umowy o Rozjemstwie w Sporach), a strony muszą być traktowane równo (postanowienie 6, 7 i 8 Ogólnych warunków Umowy o Rozjemstwie w Sporach). Opierając się na dotychczasowym doświadczeniu z wieloosobowymi składami orzekającymi sądów arbitrażowych, wskazane zostały także okoliczności, w których Komisja rozjemcza może działać bez udziału jednego ze swoich członków (*truncated tribunal*) (postanowienie 9 Ogólnych warunków Umowy o Rozjemstwie w Sporach). Ponadto decyzja Komisji rozjemczej powinna zawierać uzasadnienie [Subklauzula 20.4(4) Czerwonej księgi FIDIC (1999)].

Skutek decyzji Komisji rozjemczej dla stron jest taki sam jak w przypadku decyzji wydanej przez Inżyniera, zgodnie z Klauzulą 67 Czerwonej księgi FIDIC (1987). Wiąże ona strony,

⁶ G.L. Jaynes, Dispute Review Boards-Yes!, The International Construction Law Review 1993, Nr 10(4), s. 455; N.G. Bunni, The FIDIC Forms or Contracts, Blackwell Publishing, Ltd. 2005, s. 604.

⁷ N.G. Bunni, The Gap in Sub-Clause..., s. 14.

⁸ G.L. Jaynes, Dispute Review..., s. 456; G.L. Jaynes, FIDIC's 1999 Edition of Conditions of Contract for „Plant and Design Building” and „EPC Turnkey Contract”: Is the „DAB” Still a Star?, The International Construction Law Review 2000, Nr 17(1), s. 45.

które powinny natychmiast ją wykonać, chyba że dokonają zmiany jej treści w drodze ugody lub gdy zostanie ona zmieniona orzeczeniem arbitrażowym [Klauzula 20.4(4) Czerwonej księgi FIDIC (1999)]. W przypadku, gdy w terminie 28 dni od wydania decyzji przez Komisję strona niezadowolona z rozstrzygnięcia „nie da drugiej stronie zawiadomienia o swoim niezadowoleniu”, to decyzja Komisji staje się ostateczna i wiążąca dla obydwu stron.

III. Decyzja Komisji rozjemczej i jej egzekwowalność

Decyzja Komisji rozjemczej, tak jak to wskazano powyżej, nie jest zrównana swoją mocą z wyrokiem sądu arbitrażowego. Ma ona taki skutek dla stron jak wiążące strony oznaczenie przez osobę trzecią treści świadczenia stające się elementem ich stosunku zobowiązaniowego. Rozwiązanie takie ma miejsce najczęściej w sytuacjach, gdy ustalenie treści zobowiązania wymaga wiedzy specjalistycznej i nie jest konieczne uzyskiwanie tytułu egzekucyjnego. Zwykle uprawnienie do oznaczenia treści świadczenia oddaje się w ręce ekspertów⁹. Z tych względów niewykonanie decyzji Inżyniera lub Komisji rozjemczej przez którąkolwiek ze stron jest niewykonaniem umowy i egzekwowane jest w odpowiedni sposób, z tym zastrzeżeniem, że nie byłoby racjonalne wymaganie od stron wszczynania kolejnego postępowania przed Inżynierem lub przed Komisją.

Należy odrębnie potraktować sytuację, gdy decyzja Komisji rozjemczej nie jest kwestionowana przez żadną ze stron („decyzja staje się ostateczną i wiążącą dla obu Stron”) oraz wówczas, gdy termin do kwestionowania decyzji Komisji rozjemczej jeszcze nie upłynął lub w tym terminie przynajmniej jedna ze stron ją zakwestionowała [„wiążąca dla obu Stron, które bezzwłocznie wprowadzają ją w życie (...)”]. W pierwszym przypadku o sposobie egzekwowania decyzji Komisji stanowi Subklauzula 20.7 Czerwonej księgi FIDIC (1999). W drugim przypadku egzekwowalność decyzji pozostała nieuregulowana. Poprzez fakt zgłoszenia sprzeciwu wobec decyzji Komisji rozjemczej strony same decydują o tym, czy staje się ona dla nich ostateczna, czy też nie.

1. Decyzja Komisji rozjemczej, której żadna ze stron nie kwestionuje

W przypadku, gdy żadna ze stron nie kwestionuje decyzji Komisji rozjemczej, to staje się ona ostateczna i wiążąca dla obydwu stron. W przypadku, gdy strona, na której ciąży obowiązek wykonania decyzji Komisji nie wykona jej, to druga strona może wszcząć postępowanie przed sądem arbitrażowym, wskazując, że brak wykonania przez drugą stronę decyzji Komisji jest naruszeniem treści umowy pomiędzy stronami [Subklauzula 20.7 Czerwonej księgi FIDIC (1999)]¹⁰.

Tak wszczęte postępowanie nie prowadzi jednak do wyegzekwowania decyzji Komisji rozjemczej zgodnie z jej treścią, ale jest roszczeniem odszkodowawczym opartym na nienależytym wykonaniu umowy poprzez niewykonanie decyzji Komisji rozjemczej.

⁹ T. Dybowski, A. Pyrzyńska, Świadczenie, [w:] E. Łętowska (red.), Prawo zobowiązań – część ogólna, t. 5, System Prawa Prywatnego, Warszawa 2006, s. 187; W. Czachórski, Zobowiązania. Zarys wykładu, Warszawa 2006, s. 74.

¹⁰ Ch. Seppälä, The new FIDIC provision..., s. 449.

Roszczenie powinno być tak sformułowane, żeby jego spełnienie usuwało skutki niewykonania przez drugą stronę takiej decyzji i nie jest konieczne, żeby odpowiadało ono jej treści. Przedmiotem postępowania przed sądem arbitrażowym nie będzie więc zasadność samej decyzji Komisji, bo tego faktycznie sąd arbitrażowy nie może już badać, ale fakt jej niewykonania lub niewykonania w sposób prawidłowy oraz powstała w wyniku tego szkoda strony żądającej zasądzenia określonego świadczenia. Dopiero wyrok sądu arbitrażowego wydany w wyniku takiego postępowania staje się tytułem wykonawczym i może być po jego uznaniu i stwierdzeniu jego wykonalności przez sąd państwowy podstawą egzekucji skierowanej przeciwko drugiej stronie.

2. Decyzja Komisji rozjemczej, którą co najmniej jedna ze stron kwestionuje

Sytuacja komplikuje się w okresie, w którym nie upłynął jeszcze termin do powiadomienia drugiej strony o swoim niezadowoleniu z decyzji Komisji oraz gdy takie powiadomienie zostało w odpowiednim terminie przedstawione drugiej stronie. Klauzula 20.4(4) Czerwonej księgi FIDIC (1999) stanowi, że strony „bezzwłocznie wprowadzą ją [decyzję] w życie”, ale jednocześnie klauzula ta nie wskazuje żadnego mechanizmu egzekwowania takiego obowiązku. Nie zawierała go także Klauzula 67 Czerwonej księgi FIDIC (1987). Wskazywano, że okoliczność ta stanowi poważną niedoskonałość procesu rozstrzygania sporów. *Neal B. Bunni*, poruszający to zagadnienie w swoich wypowiedziach, nazwał tę niedoskonałość „wyrwą w treści Klauzuli 20.7”¹¹. Proponował on też dokonanie następujących zmian w treści Czerwonej księgi FIDIC (1999):

- 1) udzielenie uprawnienia, w przypadku niewykonania decyzji Komisji rozjemczej, do odstąpienia od umowy przez Zamawiającego [Subklauzula 15.2 Czerwonej księgi FIDIC (1999)], do zawieszenia pracy przez Wykonawcę [Subklauzula 16.1 Czerwonej księgi FIDIC (1999)] oraz do odstąpienia od umowy przez Wykonawcę [Subklauzula 16.2 Czerwonej księgi FIDIC (1999)];
- 2) umożliwienie w treści Subklauzuli 20.7 Czerwonej księgi FIDIC (1999) dochodzenia niewykonania decyzji Komisji rozjemczej przed sądem arbitrażowym, niezależnie od faktu wszczęcia postępowania przed sądem arbitrażowym, tak samo jak w przypadku, gdy decyzja Komisji stała się ostateczna i wiążąca, a strona zobowiązana do jej wykonania nie wykonuje tej decyzji¹².

Żadne z tych rozwiązań nie jest jednak satysfakcjonujące. Pierwsze wprowadza zbyt duże ryzyko zantagonizowania stron. Drugie wymaga dokonania zmian w innych postanowieniach Czerwonej księgi FIDIC (1999).

Praktyczne rozwiązanie tej sytuacji zaproponował sąd arbitrażowy działający zgodnie z Regulaminem arbitrażowym ICC w opublikowanym niedawno wyroku arbitrażowym

¹¹ *N.G. Bunni*, The Gap in Sub-Clause 20.7 of The 1999 FIDIC Contracts for Major Works, *The International Construction Law Review* 2005, Vol. 22, Issue 3, s. 11.

¹² *N.G. Bunni*, Dispute Boards & Dispute Resolution, FIDIC-ICC Conference „The Resolution of Disputes under International Construction Contracts”, Paris 18–19 October 2005, http://www1.fidic.org/resources/contracts/icc_oct05/bunni_oct05.pdf, s. 22; *N.G. Bunni*, *The FIDIC...*, s. 182, 538.

w sprawie Nr 10619¹³. W sprawie zastosowanie miała Czerwona księga FIDIC (1987), co oznacza, że przed wszczęciem postępowania przed sądem arbitrażowym miało miejsce wydanie decyzji przez Inżyniera na podstawie Klauzuli 67. Jedna ze stron powiadomiła w odpowiednim terminie drugą stronę o zamiarze wszczęcia postępowania przed sądem arbitrażowym, a jednocześnie strona zobowiązana do wykonania decyzji Inżyniera nie wykonała jej. Strona, która wszczęła postępowanie przed sądem arbitrażowym, wniosła o wydanie przez sąd arbitrażowy wyroku tymczasowego nakazującego wykonanie przez stronę przeciwną decyzji Inżyniera. Powołała się przy tym na Artykuł 23 Regulaminu arbitrażowego ICC, upoważniający sąd arbitrażowy do wydania wyroku tymczasowego mogącego mieć charakter zarządzenia o zabezpieczeniu roszczenia. Sąd arbitrażowy, uznając za konieczne zapewnienie wykonania decyzji Inżyniera, wydał wyrok tymczasowy zgodny z wnioskiem strony i wskazał w jego motywach, że nie ma on charakteru zabezpieczenia roszczenia. Sąd stwierdził, że wydanie takiego wyroku było uzasadnione treścią zobowiązania stron wynikającego z zawartej przez nich umowy. Zobowiązaniem tym był obowiązek wykonania decyzji Inżyniera. Tym samym, trybunał arbitrażowy nie analizował przesłanek koniecznych do wydania zabezpieczenia roszczenia, czyli m.in. konieczności zabezpieczenia wykonalności przyszłego wyroku: „(...) Jeżeli powyższa decyzja Inżyniera ma natychmiastowy skutek wiążący dla stron, tak więc sam fakt braku wykonania tej decyzji przez którąkolwiek ze stron może być traktowany jako naruszenie umowy, to niezależnie od faktu, że na końcu postępowania arbitrażowego lub w wyniku postanowień stron, decyzje te mogą być zmienione lub uchylone, to nie ma powodu, żeby w świetle takiego naruszenia umowy sąd arbitrażowy powstrzymał się od wydania wyroku tymczasowego nakazującego wykonanie decyzji Inżyniera. Wymaga tego treść umowy [tłum. moje – P.P.]¹⁴”.

Po przeprowadzeniu postępowania o uznaniu i stwierdzeniu wykonalności takiego wyroku przed sądem państwowym może on być podstawą wszczęcia egzekucji wobec strony, przeciwko której został wydany. Tym razem tymczasowy wyrok arbitrażowy był zgodny w swojej treści z decyzją Inżyniera, tak więc egzekwowane od strony przeciwnej było świadczenie lub obowiązek zgodny z jej treścią.

IV. Wnioski

Nie ma wątpliwości, że decyzje Komisji rozjemczej na podstawie Klauzuli 20 Czerwonej księgi FIDIC (1999), Żółtej księgi FIDIC (1999) oraz Srebrnej księgi FIDIC (1999) nie są wyrokami sądów arbitrażowych i nie mogą być traktowane jako takie. Nie mogą być więc wykonywane tak jak wyroki sądów arbitrażowych. W przypadku, gdy w terminie wskazanym w Subklauzuli 20.4(5) tych ksiąg, żadna ze stron nie przedstawi drugiej stronie powiadomienia o swoim niezadowoleniu, to decyzja Komisji Rozjemczej staje się

¹³ Wyrok opublikowany w ICC International Court of Arbitration Bulletin 2008, Vol. 19, No. 2, s. 85–90, [za:] Ch. Seppälä, Enforcement by on Arbitral Award of a Binding but not Final Engineer's or DAB's Decision under the FIDIC Conditions, The International Construction Law Review, s. 414.

¹⁴ Cyt. za: Ch. Seppälä, Enforcement by on Arbitral Award..., s. 417.

ostateczna i wiążąca dla obydwu stron i brak jej wykonania przez jedną ze stron może powodować, że druga strona nabędzie przeciwko niej roszczenie. Jest to roszczenie odškodowawcze oparte o zarzut nienależytego wykonania umowy. Sąd arbitrażowy nie weryfikuje prawidłowości decyzji Komisji rozjemczej, traktując jej treść jako część umowy pomiędzy stronami. Fakt braku przedstawienia przez którąkolwiek ze stron sprzeciwu wobec tej decyzji może być w takim razie odczytywany jako wyrażenie przez strony zgody na taką treść umowy pomiędzy nimi. Wyrok sądu arbitrażowego wydany na takiej podstawie może być po stwierdzeniu jego wykonalności przez sąd państwowy podstawą egzekucji przeciwko drugiej stronie, ale treścią może on nie odpowiadać decyzji Komisji. Mechanizm ten przedstawiony jest w Subklauzuli 20.7 Czerwonej księgi FIDIC (1999), Żółtej księgi FIDIC (1999) oraz Srebrnej księgi FIDIC (1999).

W czasie, gdy nie upłynął jeszcze termin do powiadomienia drugiej strony o swoim niezadowoleniu z decyzji Komisji oraz gdy takie powiadomienie o niezadowoleniu zostało w odpowiednim terminie przedstawione drugiej stronie, postanowienia Czerwonej księgi FIDIC (1999), Żółtej księgi FIDIC (1999) oraz Srebrnej księgi FIDIC (1999) nie zawierają żadnego mechanizmu umożliwiającego wyegzekwowanie decyzji. Może to jednak nastąpić w drodze uzyskania od sądu arbitrażowego wyroku tymczasowego, jeżeli zgodnie z treścią regulaminu takiego sądu albo zgodnie z treścią przepisów prawa obowiązujących w miejscu działania sądu arbitrażowego wydawanie takich wyroków jest możliwe. Może to być także wyrok sądu arbitrażowego lub orzeczenie sądu państwowego o charakterze zabezpieczającym nakazującym stronie, która powinna wykonać decyzję Komisji rozjemczej, jej wykonanie zgodnie z jej treścią. Takie zabezpieczenie roszczenia może nie mieć na celu zapewnienia wykonalności wydanego przez sąd arbitrażowy wyroku, ale raczej ustalenie stosunków stron na czas trwania sporu. Wyrok sądu arbitrażowego lub zarządzenie tymczasowe sądu państwowego nakazujące wykonanie decyzji Komisji są tytułami egzekucyjnymi lub tytułami zabezpieczenia, które po przejściu odpowiedniej procedury przed sądem państwowym mogą być podstawą wszczęcia egzekucji. Jej przedmiotem będzie wówczas działanie lub świadczenie strony wskazane w treści decyzji Komisji.

ABSTRACT

Since 1999, Dispute Adjudication Boards (DABs) have formed a part of the dispute resolution mechanism in FIDIC contracts. DABs are not arbitration courts and do not issue arbitration awards. A decision of a DAB may be contested in the prescribed time limit by any of the parties, which opens the way to arbitration proceedings. Decisions of DABs that are not contested by any of the parties become final and binding and FIDIC contracts provide for their enforcement. They do not provide for the enforcement of decisions that are not final and binding. One of the recently published awards of the Arbitral Tribunal acting under ICC Rules of Arbitration issued on the basis of the FIDIC Red Book of 1987 provides a possible solution. The Tribunal decided to issue an interim award reflecting the content of DAB decisions. The Tribunal stated that the duty to enforce the decisions arises from the contract between the parties.